

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
IV Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки ХХІ століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	7
Катречко А. В. КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА: ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	7
Крівенцова В. Г. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	11
Сидоренко М. О. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	15
Біловус Р. В. АКТУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИК ОЦІНКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	17
Ільченко А. Р. ІТ-СТАРТАПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	23
Крилова К. І. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	28
Репецька Ю. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНИ	32
Міжерицький В. А. ОСОБЛИВОСТІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	36
Єрмоленко К.-А. В. ВПЛИВ ВИРОБНИЦТВА НА ЕКОЛОГІЮ КРАЇНИ	40
Борисенко В. О. ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ І БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	44
Ріпчанська К. Р. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СКЛАДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	47
Таран О. Г. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	51
Чупир Ю. В. ЗОВНІШНЯ МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	55
Деркач В. В. АНАЛІЗ ПРИЧИН ТА СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ	58

Крівенцова Владислава Геннадіївна
ХНПУ імені Г.С.Сковороди,
юридичний факультет, спеціальність «Економіка», 2 курс, 24 група
Науковий керівник – к.е.н., професор кафедри
економічної теорії, фінансів і обліку Радченко Л. П.

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Необхідною умовою вирішення соціально-економічних проблем в національній економіці будь-якої країни є економічне зростання.

На сучасному етапі економічному зростанню в Україні заважає наявність труднощів, які мають як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. До них можна віднести: залежність економічного зростання від експорту сировини; неефективність структури економіки країни; політична нестабільність; необхідність визначення обмеженого кола найважливіших пріоритетів економічного та соціального розвитку; вимушена реалізація політики енергозбереження тощо. В останні п'ять років нестабільність соціально-політичної ситуації, прорахунки макроекономічної політики, глобальні виклики, в тому числі світова пандемія у зв'язку з розповсюдженням каронавірусу – 19, загострили внутрішні економічні проблеми та послабили можливості економічного зростання в Україні.

Аналізуючи динаміку економічного розвитку в Україні, слід звернути увагу на те, що на відміну від падіння обсягів виробництва реального ВВП за період 1991-1999 рр., починаючи з 2000 р. в Україні почало відновлюватись економічне зростання. Так, за період 2000 – 2012рр. темпи зростання реального ВВП склали 6,9% в середньому за період, що навіть перевищувало темпи економічного зростання у той період у таких країнах світу, як США – 2,3%, Японія – 1,4%, ЄС – 2,2% [1]. Основними причинами економічного зростання в цей період можна назвати: збільшення завантаження наявних потужностей в економіці, створення сприятливих умов для стимулювання інвестиційної діяльності, зовнішня політика держави, яка сприяла реформуванню економіки.

Також варто відзначити і такі фактори, як підвищення протягом даного періоду внутрішнього попиту на товари і послуги за рахунок збільшення реальних доходів населення, розширення експортних ринків. При цьому додамо, що зростання економіки в цей період в значній мірі було компенсаційним, відтворювальним [4]. Така ситуація в Україні зумовлена низькою технічною озброєністю зайнятого населення, підтвердженням чому є стрімке фізичне і моральне старіння матеріально-технічної бази в усіх сферах народного господарства країни. Той факт, що реальний ВВП країни у 2016 р. був на 40% нижчим, ніж у 1991р., свідчить про накопичення у національному виробництві серйозних проблем [7, с.18]. Починаючи з 2014 р., після революції гідності, ситуація в економіці кардинально не змінилася, хоча з 2016 р. в Україні економічне зростання поступово почало відновлюватись. А погіршення соціально-економічних умов у зв'язку окупацією Криму, військових подій на Сході України, стрімке знецінення національної валюти, потужне розгортання інфляційних процесів призвели до різкого збільшення прошарку населення з низьким рівнем доходів та падіння споживчих витрат населення. Скорочення приватного попиту негативно впливає на розвиток української економіки [7, с. 241].

Проблема його прискорення економічного зростання в Україні сьогодні перетворилася на одну із найактуальніших. За економічними прогнозами, затвердженими урядом на 2020-2022 рр., за першим сценарієм темпи зростання обсягів реального ВВП по роках будуть складати: 2020р. – 3,7 ; 2021 р.- 3,8 ; 2022 – 4,1 , а за другим сценарієм ці темпи можуть бути навіть вищими: 2020 р. – 4,8; 2021 р.- 5,5; 2022 р. – 6,5 [6]. У зв'язку з непередбаченими глобальними викликами (світовою економічною кризою, що розгортається, вірусною пандемією) та загостренням внутрішніх економічних проблем на такі темпи економічного зростання важко розраховувати.

В економічній науці про складність вирішення цієї проблеми свідчать розбіжності в позиціях експертів. Так, одна частина з них вважає, що для досягнення високої економічної динаміки необхідно: збільшити споживчий

попит шляхом пом'якшення фіскальної та монетарної політики [2, с. 5]; друга – угамувати інфляцію, що не дає банкам суттєво збільшити кредитування економіки; третя – започаткувати великі державні інфраструктурні проекти (будівництво доріг, соціального житла, транспортних споруд), які дадуть поштовх розширенню приватного інвестування; четверта – створити вільну від бюрократії та корупції економіку зі сприятливими умовами для розвитку бізнесу (чесним правосуддям, низькими податками, гарантіями інвесторам) [3, с. 24–25].

Нові підходи до оцінки передумов та чинників, що забезпечать економічне зростання країни мають передбачати також те, що отримані результати її ефективності зростатимуть швидше, ніж витрати на нього. Крім того, концепція нової якості економічного зростання держави має базуватись на використанні таких важливих шляхів:

- інтенсифікації процесів розвитку економіки країни за рахунок використання внутрішніх факторів та резервів розвитку регіонів, які одночасно виступають його конкурентними перевагами;
- орієнтації на стимулюючий вплив державного та регіонального рівнів управління; спрямованості на посилення соціальної орієнтованості економічних перетворень і забезпеченні розвитку людського потенціалу.

Підвищення конкурентоспроможності національної економіки потребує створення потужної рушійної сили, яка спрямовувала й підтримувала б нарощування високоефективного експортного потенціалу. Роль цієї рушійної сили має відігравати інноваційно-інвестиційний процес, що тісно поєднується, синхронізується з розвитком інтеграційних і соціальних перетворень. З інвестиційними обмеженнями нерозривно пов'язана і демографічна перешкода подальшого економічного зростання в Україні, що впливає з нинішньої тенденції скорочення чисельності її населення, в тому числі працездатного. Демографічна криза в Україні має два виміри. З одного боку, скорочення всього населення, з іншого — досить швидкий відтік людей з найважливіших економічних регіонів і брак кваліфікованих робітничих кадрів. Фактори, що

стримують економічне зростання в Україні, можна розглядати за часом прояву їх негативних наслідків для національної економіки [8]. В той же час найважливішою проблемою є забезпечення одним з пріоритетних напрямків державної економічної політики досягнення стійких довгострокових темпів зростання на якісно новій інноваційній основі.

Список використаних джерел:

1. Пирог О.В. Стратегічні перспективи економічного розвитку національної економіки України / О.В.Пирог // Бізнес інформ. – 2011. – №11. – С. 33.
2. Рейтинг зарплат в європейських країнах. 01.11.12 URL: <http://www.warandpeace.ru/ru/news/view/74250/> (Дата звернення 12.03.2020).
3. Чинники і тренди економічного зростання в Україні. Колективна монографія. Інститут економіки та прогнозування НАН України. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/302.pdf> (Дата звернення 19.03.2020).
4. Інфляційний звіт / Національний банк України. 2017. Липень. 62 с. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=51889286> (Дата звернення 24.03.2020).
5. Медведев А. Не мелочи жизни. Новое время. 2017. № 19 (148). С. 22–25.
6. Макроекономічний прогноз на 2020-2022 роки. URL: https://mof.gov.ua/uk/macroeconomic_forecast_for_2020-2022-379 (Дата звернення 12.05.2020).
7. Проблеми й тенденції економічного зростання в Україні URL: https://pidruchniki.com/10560412/ekonomika/problemi_tendentsiyi_ekonomichnogo_zrostannya_ukrayini (Дата звернення 28.03.2020).
8. Сімків Л.Є. Якісне економічне зростання в Україні, його оцінка та шляхи забезпечення/ Л.Є.Сімків // Інноваційна економіка. — 2014. — С. 23.